

Voorbedachten rade?

door prof. Willem W. Maduro

E-screener blijft de gemoederen bezighouden. Helaas zitten er pieken en dalen in de aandacht die de legale wapenbezitters voor de gewraakte psychologische test hebben. Pas als er weer eens een communiqué van de KNSA of KNJV uitgaat, of waneer er een uitspraak van een of andere juridische procedure bekend wordt, laaien onvrede en boosheid over het handelen van de minister en zijn politie weer op. Wellicht komt dit omdat men niet echt, tot diep in de vezels en haarvaten beseft met welk stuitend slecht bestuur men geconfronteerd wordt en wat het gevaar daarvan is. Maar da's een ander verhaal; het speelt sowieso op talloze andere fronten in onze Nederlandse maatschappij. Laten andere columnisten dat maar aanpakken.

Over de regen en de drup

Vond de minister van justitie en veiligheid het nog niet zo lang geleden een eenmalige e-screener test voor wapenbezitters noodzakelijk; nadat hij in een e-screener zaak gelijk had gekregen van de voorzieningenrechter, communiceerde hij eind februari dat de test weleens onderdeel kan worden van *iedere* verlenging van het wapenverlof en jachtakte. De looptijd daarvan zou in dat geval van één naar drie jaar gaan zodat de totale kosten en moeite van verlenging min of meer gelijk zouden blijven. Enzovoort.

Olie op het vuur natuurlijk. E-screener deugt van geen kant en dat wordt niet beter als legale wapenbezitters de test in plaats van één keer, om de paar jaar moeten doen. De legale wapenbezitter belandt hiermee van de regen in de drup. Erger: van de drup in een hoosbui!

Goed nieuws

Welnu, ik heb goed nieuws voor al die dui-zenden legale wapenbezitters die om welke reden dan ook, niets tegen e-screener ondernemen, de petitie niet ondertekenen (zie www.petities.nl, zoeken op "e-screener-norway"), zich niet mengen in de discussie en zich niet tot bijvoorbeeld de KNSA of KNJV wenden. Steeds vaker hoor ik namelijk de insteek dat de controverse rond e-screener met voorbedachten rade vanuit ministerie en politie wordt aangewakkerd. Die willen het inzetten van de test namelijk zelf ook voor de bestuursrechter krijgen. Verliezen is voor hen namelijk niet mogelijk. Geeft de rechter - per ultimo de Raad van State - de minister gelijk, dan geeft dat de overheid carte blanche om voortaan ongebreideld te kunnen sollen met ongeveer 60.000 Nederlanders die geen criminele antecedenten hebben, er voor waken die ook niet te krijgen en zwaarder dan andere burgers worden gestraft wanneer ze een keer de wet, in welke geringe mate dan ook, overtreden. De legale wapenbezitters dus. Stelt daarentegen de Raad van State de minister in het ongelijk, dan kan de politie vanaf dat moment de handen in onschuld wassen in het onzalige geval dat er een legale wapenbezitter de fout in gaat. 'Tja, we hadden een probaat middel om dit soort lieden preventief hun wapen(s) af te nemen, maar ja, de bestuursrechter heeft e-screener onderuit gehaald. Ga daar dus maar ergens anders klagen, maatschappij.' E-screener wel of e-screener niet; voor de betrokken overheden is het een win-win situatie geworden. Of onbeperkte macht over een bepaalde groep burgers, of de verantwoordelijkheid kunnen afschuiven.

Over de schoenmaker en de leest

Er speelt meer. Er speelt immers altijd méér. De talloze juridische procedures die sinds het afschaffen van het verplichte KNSA lidmaatschap zijn gevoerd (en door de minister en zijn politie zijn verloren), het geduvel rond het certificeren van schietsportverenigingen en wat al niet meer, hebben bepaalde raderen aan het draaien gebracht. Men is zich gaan afvragen of het beheersen van particuliere wapenbezit eigenlijk wel bij de politie (en de KNSA) thuishoort. Althans, het bestuursrechtelijk deel van de kwestie. Wat mij betreft komt deze twijfel geen dag te vroeg. Bestuurstaken horen niet thuis bij een overheidsinstantie die voornamelijk in handhaving in de sfeer van *strafrecht* is gespecialiseerd. Je laat toch ook een hersenchirurg een complexe kruisbandoperatie niet doen, enkel en alleen omdat hij op zaterdag voetbalt.

Schoenmaker, blijf bij je leest.

Niet uit te leggen

Ik heb het al zo vaak gezegd: in Nederland is legaal wapenbezit ondergebracht in het *bestuursrecht* en zolang een wapenbezitter geen misdaad of misdrijf begaat, is het eigenlijk niet uit te leggen dat men met het administratieve beheer van het wapenbezit het opsporings- en handavingsapparaat belast. Dat is bijna vragen om fouten. ...En het verdoezelen daarvan. Die neiging hebben overheidsinstanties van nature nu eenmaal. Dat geeft niets zolang we niet net doen alsof dat niet zo is en zolang de burger er maar middelen tot verweer tegen heeft. Dat is uiteraard lastig als een en ander zich in dezelfde bestuurskolom afspeelt. Waarmee we weer terug zijn bij de Alphenese massamoord, gepleegd door een gekend psychotische knaap die om nog steeds niet opgehelderde reden een wapenverlof had gekregen. Weg was opeens dat cruciale pdf-file uit het politiedossier, weet u nog? Een computerbestand dat zozegd niet meer was terug te vinden op de politieservers, weet u nog? Gratis digitaal hulp, aangeboden door zéér capabele IT-experts van buitenaf, werd door het Openbaar Ministerie afgeslagen. Weet u nog?

"...Je laat toch ook niet een hersenchirurg een complexe kruisbandoperatie doen, enkel en alleen omdat hij op zaterdag voetbalt."

Nadenken, altijd een goed idee

Bestuursrecht en besturen horen simpelweg niet thuis bij de politie. Sommige bronnen hebben mij verteld dat men op het ministerie serieus nadenkt over het bij de politie weghalen van het verstrekken en verlengen van wapenverloven en jachtakten. Voor het uitvoeren van die administratieve taken zou dan een aparte, centrale afdeling worden opgericht die onder het ministerie van Justitie en Veiligheid komt te vallen en daar mogelijk ook gehuisvest wordt.

Op zich geen gek idee, zo'n "verlofcentrale", mits deze bemensd wordt door lui die capabel zijn en niet klakkeloos aannemen en de oren laten hangen naar wat bepaalde krachten binnen de politie hen vertellen.

In hoeverre een en ander samenhangt met de e-screener perikelen en de al langer aangekondigde grondige aanpassingen in de Wet wapens en munitie, is onduidelijk. Dat er eindelijk eens nagedacht wordt over hoe de huidige controle en beheersing van particulier wapenbezit functioneert, juich ik toe.

Iemand nog geïnteresseerd in het hanteringsverlof-concept waar ik een jaar of zes geleden al over schreef?...